

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an 50 Lei
Pe jumătate de an 25 „
Pe un pătrar de an 12 1/2 „
Un număr 1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumărațiune și inserțiuni administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

Momente psihice.

În viață, de multeori trăim astfel de clipe, cari produc impresii puternice sufletești. Impresiile acestea răscolind sufletul nostru scot la iveală în conștiință multe și felurite sentimente ce se produc în împrejurări analoage în prezent, ce s'au produs în trecut și de acele, cari ne îndreptățesc să ne bizuim pe viitor sau să ne pierdem orice speranță.

Momente înălțătoare am trăit aici în orașelul nostru toți aceia, cari am avut fericirea să azistăm la sărbarea de Duminica trecută, din 7 Mai nou, ținută în piața Unirii, înaintea sfintei Cruci a bisericii noastre ortodoxe, cu ocazia depunerii jurământului recruților Regimentului nostru de infanterie 96. Ținuta ostășească a recruților, precisiunea e executării comandei, pietatea, cu care se prezentau la jurământ și sărutau drapelul zdrăntuit în luptele pentru eliberarea și întregirea neamului au produs în sufletele românești nu numai admirație și recunoștință față de bravul corp ofiteresc de aici, ci și mari speranțe în ceiace privește viitorul nostru.

În delirul de bucurie lacrimile, ce îmi curgeau pe obraz, mi-au răscolit multe sentimente dureroase din trecut. Acestea apoi nu numai că mi-au arătat în oareșcare claritate prezentul, ci totodată m'au îndreptățit să-mi fac și proiecțiuni în viitor bazate pe viața trăită în robie sufletească, pe experiența câștigată în decurs de 3 ani în războiul mondial, precum și pe experiența de educător.

Di general *Găvăneșu* în vorbirea sa adresată d-lor ofiteri și ostașilor între altele a zis: „să nu ne odihnim acum pe laurii culeși . . .” „să muncim și mai departe . . .” Cuvintele acestea pline de înțelepciune și sinceritate sunt rostite nu numai la adresa d-lor ofiteri și a ostașilor ci la adresa tuturor factorilor, cari sunt chemați să faurească energia poporului nostru, pentru ca să putem ieși și de aici înainte în-

vingători în lupta vieții. Toți aceia, cari într'adevăr ne iubim patria și națiunea cunoaștem atât virtuțile, cât și scăderile poporului nostru. Cunoștința aceasta având la îndemână și experiența câștigată în războiul mondial, să ne fie călăuză în munca, ce trebuie să o desfășurăm pentru asigurarea viitorului nostru.

Războiul trecut ni-a arătat din de-ajuns, că învingerea se câștigă nu numai prin numărul mare al armatei și nici numai prin perfecțiunea armelor, ci prin o pregătire și tărie sufletească. Timpul de serviciu militar activ fiind relativ scurt, abia e de ajuns pentru instrucția cea mai necesară și așa pentru pregătirea sufletească și dacă se face ceva, nu e suficient. Toți aceia, cari se ocupă cu latura cea mai gingașă a sufletului omenesc și totodată și cea mai grea: cu educația, știu, că cât timp, răbdare și muncă încordată cere. Deci din iubire de dreptate și echitate fiecare să fim la locul datorinței. Aceasta o vom face atunci, dacă începând din cel mai intim cerc al societății noastre: din familie, și apoi vom continua în diferite grade ale școlii și în biserică să sădim și întărim în toți aceia, cari stau sub influința noastră conștiința și demnitatea națională și patriotică în așa chip, încât fiecare cunoscându-ne nu numai drepturile, ci și datorințele cu sfințenie să ne îndeplinim datorințele față de patrie și dacă împrejurările cer să avem și tăria devotamentului.

Zilele sunt grele, ispitele sunt multe, deci fiecare să fim la culmea chemării.

Omega.

Panca cea de toate zilele dăne-o astăzi.

Prelegere din religie de preotul Sinesiu Bistrean.

Acum iubiți fii și fiice să rostim cu toți rar și cu atenția cuvenită „rugăciunea domnească” și adică: Tatăl nostru carele ești în ceriu, sfințească-să numele tău, vină împărăția

ta, fie voia ta precum în ceriu așa și pe pământ; **pânea cea de toate zilele dăne-o astăzi**, și ne iartă păcatele precum și noi iertăm păcătoșilor noștri, și nu ne duce în cercare, ci ne scapă de cel rău“.

I-am zis „rugăciunea domnească“ căci ea e unica rugăciune lăsată nouă de Mântuitorul, și d'aceea să o și rostim cu toată convingerea fie dimineața sculându-ne și fie seara așezându-ne în așternutul nostru; căci conține tot ce este prielnic pentru îndestularea noastră.

Părinții vostri, precum și frații mai mari decât voi, trag cu plugul brazde adânci în pământ și îl seamănă cu grâu, săcară, cucuruz ș. a. apoi cât e vara de lungă: sapă, secără, cosesc și adună mereu, îngrijindu-să pentru traiul vieții; iar ceea-ce s'a adunat de ei, numim noi: **pânea cea de toate zilele**.

Să'ngrijesc ei ca toți să avem pânea, și noi ar trebui să le fim recunoscători; dar recunoștința noastră are să fie mai cu seamă față de bunul Dumnezeu, căci dela El derivă tot ce-i bine și întru îndestularea noastră Dumnezeu ne dă mult, deși noi ar trebui să ne'ndestulăm și cu puținul.

Cred că mă pricepeți când vă amintesc, că siliți fiind a ruga pe oare cine pentru un ajutor oare-care, trebuie ca să și atârnăm dela acela! Să'nțelege că acela poate să-mi și dea, dar poate să și refuze; că doară îi în dreptul sau putința sa.

Noi în „rugăciunea domnească“ rugăm pe Tatăl ceresc să ne dea: pânea cea de toate zilele; așadar tot dela Dumnezeu atârnă: de vom avea ori nu vom avea pânea cea de toate zilele!

Ni să pare însă că noi prea puțin ne gândim la darul acesta dumnezeesc; ba sunt unii mult învățați cari susțin că pământul produce și nu dă Dumnezeu din darul său. Aceștia însă rătăcesc și-s fără judecată și nici nu să gândesc că de voește Dumnezeu să ne pedepsească, ne ajunge o noapte cu îngheț și brumă grea și să nimicesc multe din nădejtile noastre. Și nu-și amintesc ei răbduria foamete, când copiii strigă mereu: dă-ne pâne! Ei dar paremi-să că numai atunci ne vine în minte rugăciunea: pânea cea de toate zilele dăne-o astăzi!

Gândind mai adânc la rostul acestor cuvinte, ni să ivește convingerea, că mult bogat este Dumnezeu.

Așa-i iubiților, că oricare din voi ar fi măreț când știe d'acasă că are un tată bogat, cătră carele numai să zică: dă-mi, și acesta fiindcă are îi dă! Noi toți la olaltă suntem copiii unui Dumnezeu; și mult măreți ar trebui să fim că avem un tată atât de bogat.

Noi din ușurătatea minții trecem prea adesea cu vederea preste minunatele lucruri și făpturi

dumnezești; dar observând pentru prima oară aeroplanul sau zburătoarea sus în aer, ni s'o părut ceva neobișnuit și mult l-am admirat. Să privim însă un grăunte de grâu și să vă întreb: de câte ori n-ați trecut prin sămănături de grâu și cucuruz, oare gândituva-ți vr'odată la această minune dumnezeiască? Duceți-vă scormoniți pământul sămănat și luați în palmă grăunțul ce a dat în încolțire: priviți-l cu atențiune, că-i mic și mort și totuș are viață într'ânsul. Să-l așezăm iarăș în pământ și acolo ajungându-l ploaia și încălzindu-l soarele binefăcător, veți observa că să ivește ceva mic și neînsemnat, un colț ce crește mereu și devine plantă, să înalță și la timpul său produce fructul dorit. Vedeți, dintr'un mic grăunte să produc zeci de acestea, toate la potriveală cu cel sămănat în pământ; oare de ce n'a răsărit din acest grăunte un măr, ori o floare sau un scăiete?

Oare cum ar fi să întrebăm pe cei învățați; cine îndeplinește această minune? Ori să recercăm p'un mare fabricant ca să alcătuiască în fabrica sa o astfel de mașină care ar putea produce grâu și cucuruz, fără ca să-l fim sămănat în pământ.

D'aci ne convingem că e mare și bogat Dumnezeu, căci numai El produce atari minuni; iar ca noi să nu rătăcim în adevăr și minte, ne-a învățat a ne ruga: **pânea cea de toate zilele, dăne-o astăzi!**

Dar să ne lămurim cu afacerea grăuntelui care să desvoaltă în spic, pe carele cercetându-l, ne convingem că fiecare grăunte de grâu își are căsulia proprie, cămeșuța sa; apoi așa zisul cap și picioare, precum și propriul său nutriment. Spicul are mai multe căsulii, cari locuind pe paiul ridicat, vețuesc la olaltă, unul mai spre vârf și altul mai jos, dar fără să se înbulzească unii pe alții; căci cum am amintit: fiecarele își are căsuța sa și să păzește a strămtora pe conșorul său.

Acestea grăunțe apoi, fără concurs omenesc, sporesc mereu în desvoltare până să coc și așa ne asigură hrana, adecă pânea cea de toate zilele. Apropiindu-să vremea coacerii își apleacă mereu căpșorul și par'că voesc a ne zice: Veniți de ne luați în primire că meniți suntem a vă fi spre susținere; noi vă oferim nutriment și voi să dați mărire Celui ceresc! Astea-s minuni a lucrării lui Dumnezeu.

D'aceea și sf. scriptură preamărește atot puternicia dumnezească a Făcătorului, zicând; „Preamăriți pre Dumnezeu cât mai mult, că e mare, și minunate sunt lucrurile sale. Lăudați și preamăriți pre Dumnezeu, căci vrednic de cinste este“ Sirah.

Și acestui mare Dumnezeu îi rostim zilnic: **pânea cea de toate zilele dăne-o astăzi**; iar încât

noi îl rugăm în scopul acesta, ne ridicăm privirea nu numai spre Dumnezeu ci și lumii și spre noi înșine, că-l rugăm să ne dea ceea-ce ne lipsește, merindea cea de toate zilele, menită spre a noastră susținere.

Păgânii susțin că noi creștinii greșim când privim numai spre Dumnezeu și că ne mângâiem cu fericirea veșnică; iar nu ne obișnuim la luptă continuă pentru traiul vieții, pentru pâinea zilnică.

Însă s'o știți iubitorilor, că Mântuitorul nu s'a îngrijit ca să ne mântue pre noi de nevoile pământeste, aceea mai adaugă în rugăciunea-sa „vină împărăția ta, fie voia ta” și numai după acestea continuă: pâinea cea de toate zilele.

Eu încă cred că cu năravurile și pornirile fără margini a poftelor noastre, alergări după măreții, averi și moșii, astea nu să mai potrivesc cu modesta rugămintă: pâinea cea de toate zilele.

Dumnezeu însă nu să lasă stingherit de toate acestea și nici nu modifică o iotă din „Tatăl nostru” ci așteaptă dela noi ca și'n viitor pururea să ne rugăm: pâinea cea de toate zilele dăne-o astăzi.

Și anume ne îndeamnă să ne rugăm numai pentru pâinea de toate zilele și e de prisos să avem toate în măreție și abundență; deci ne sfătuiește să ne rugăm pentru puțin, căci înțeleptul n'are lipsă de mai mult.

Oare ni-e deajuns mai puțin? Oare mănecarea și beutura face într'adevăr omenimea fericită? Credeți că dacă cutare și-a petrecut noaptea întreagă în plăceri, e aievea fericit? Oare de am întreba doftorii la orașe: ce soi de oameni sunt mai mult bolnavi, ori mor mai timpuriu? Nu cumva neajunsurile și sărăcia, lacrimile nevastei și tânguital copiilor după pâine; căci un tată cheltuitor și ușuratic surpă fericirea familiei, d'aceea să zicem mereu: pâinea cea de toate zilele dăne-o astăzi.

Oamenii într'adevăr cuminți — din orice timp — au susținut că omul n'are lipsă de mult; căci câți regi și oameni bogați sunt mai slab înhăinați, mai modești și'n trai decât curtenii ori slugile lor! Cred că și voi a-ți observat pe sluga cutare că-i mai măreț decât stăpânul său.

În viață puțin ne-ar lipsi, dar oare în ceasul ultim ce ne-ar mai lipsi? — Într'o vreme vețuia un lucrător de pământ, care spre nenorocirea lui avea o mare și nesățioasă lăcomie în a-și câștiga agru și moșii multe. În satul său era om bine așezat, cu pământ și moșii, casă și acareturi, era adecă om fruntaș; dar căpătă vestea că în estinsa împărăție este un aret de pământ, și acolo s'ar câștiga înzecite agruri și

moșii și toate astea cam pe cinste. Lăcomia îl îndeamnă să încerce și însoțit de un servitor puse în trăsura merinde și diferite vestimente menite a servi ca daruri, porni spre țara ademenitoare. Ajungând acolo să dete la tocmeală cu căpetenia țării și'n sfârșit hotărîra ca pentru o anumită sumă de lei să cuprindă atât pământ cât adecă poate cuceri cu picioarele sale într'o zi de vară, dar așa că la apus de soare să sosiască respective să reîntoarce la movila de unde pornise, la dinpotrivă pierde tocmeală. Și dimineața o porni cu ziua în cap — cum s-ar zice —, iar slujitorii călare în urma sa împlântau țeruse hotarnice. Pământul negru dovedea bogăție și lacomul om alerga înainte pân'ce cu spaimă să convinge că soarele era spre scăpat și'n alergătură nebună reîntoarce încercând să ajungă la timp iarăș la movila unde era așteptat de căpetenia țării; dar în sfortarea sa nefirească îl podidi sângele și muri aproape de movila. Căpetenia locului dispuse servitorului ca cu o lopată să-i pregătească în loc o groapă lacomului său stăpân.

În felul acestuia suntem mulți, căci iubind aceste trecătoare, cari nimic folosesc, pierdem ce posedem mai prețios, adecă sufletul.

D'aceea să ne amintim, adesea rugăciunea: pâinea cea de toate zilele...

E micuță rugăciunea „Tatăl nostru”, dar cuprinde mare și alinător înțeles, căci e un leac ce vindecă neajunsuri, neliniști și neîndreptări față de semenul om; iar rostind: pâinea cea de toate zilele dăne-o astăzi; vom gândi și judeca cu mințea sănătoasă, că-n scopul fericirii nu să recere mult și atunci n'are înțeles a neîndreptăți pe altul.

Zice bătrânul Tovit fiului său: Sfârșitul meu aproape este, însă nu te teme că deși ducem viața din greu, totuș vom câștiga dacă ne temem de Dumnezeu și ne vom păzi de păcat, făcând binele...

Ceeace zicea acest bătrân cinstit, înțelegem și din rugăciunea cu: pâinea cea de toate zilele... și ni se dovedește că bunul și bogatul Dumnezeu dela carele avem toate, e Părintele nostru, noi să ne îngrijim a fugi de fapte rele, îndeplinind ce-i bun; iar de vom face astfel ne câștigăm mulțumirea și îndestularea sufletească, asigurați fiind că nu e motiv a ne mai teme, fie ca să ajungem și'n lipsă.

Gândiți adesea la acestă împrejurări și mulțamitori fiind lui Dumnezeu, să vă rugați: pâinea cea de toate zilele dăne-o astăzi...

Var, la 5/18 Aprilie 1920.

Sinodul eparhial

al diecezei ortodoxe române a Caransebeșului
periodul XIX sesiunea II, convocat la Caransebeș pe Dumineca Tomii 10 23 Aprilie 1922.

ȘEDINȚA IV

ținută la 12 Aprilie 1922 la orele 3 p. m.

Președinte: Prea S. Sa Dl. Episcop diecezan **Dr. Iosif Tr. Badescu.**

Notar: **Ioan Geția.**

26. Se dă citire protocolului din ședința a II-a și se verifică.

27. Comisiunea școlară prin referentul său Ilie Orzescu referă asupra raportului general al Consistorului diecezan ca senat școlar ddto 8/21 Aprilie 1922 Nr. 1302. Șc. pe anul școlar 1920/21 și prezintă următorul proiect de concluz:

1. Raportul senatului școlar pe anul 1920/21 se ia la cunoștință atât în general cât și în special, remarcând cu plăcere zelul de muncă rodnică a asesorului referent dela acest senat.

2. În legătură cu cele cuprinse în acest raport Sinodul eparhial cere:

a) Consistorul diecezan să stăruie pentru credincioșii să nu abandoneze sprijinul ce l-au dat în cursul vremurilor școlii noastre confesionale.

b) Consistorul diecezan să intervină la înaltul Guvern ca în toate chestiunile privitoare la școlile noastre confesionale să pertracteze numai și numai cu Consistorul diecezan, singura autoritate competentă în toate chestiunile, cari privesc aceste școlii.

c) Sinodul eparhial i-a cu plăcere la cunoștință demersurile Consistorului diecezan făcute pentru asigurarea instrucției religioase în toate școlile noastre de diferite categorii și cere să intervină din nou la înaltul Guvern, ca orele de Religie în clasa III—IV din școlile medii să fie sporite la câte două ore săptămânale de fiecare clasă. Să se facă apoi, tot ce se poate, ca până la începutul noului an școlar, planul de învățământ al Religiei pentru școlile secundare să fie terminat și pus în aplicare.

d) Să se ceară forurilor competente să asigure atât pe seama profesorilor cât și a învățătorilor noștri leafă egală cu a colegilor lor dela școlile statului de aceeași categorie.

e) Consistorul diecezan să ia dispoziții pentru îndeplinirea celor 57 posturi învățăto-rești vacante.

f) Consistorul diecezan să susțină și pe mai departe cu toate mijloacele interesele școlilor noastre aflătoare pe teritoriul ocupat de armatele sârbești.

g) În conformitate cu decisiul sinodului eparhial din anul trecut, să se îndeplinească fără amânare postul de inspector pentru controlul predării Religiei în școlile secundare de stat de pe teritoriul diecezei.

h) În privința manualelor de religie pentru școlile secundare să se respecte

decisiul Sinodului eparhial din anul trecut.

După ce vorbesc la raportul general al senatului școlar deputații Traian Oprea, Dr. Cornel Cornean, Iuliu Vuia, Ioan Marila, Prea S. Sa Domnul Episcop diecezan Dr. Iosif Tr. Badescu și referentul comisiunii Ilie Orzescu, Prea S. Sa Domnul Episcop pune la vot următoarele propuneri făcute de deputatul Iuliu Vuia:

1. „Considerând că unele odăi ale internatului școlii normale nu mai corespund deloc condițiilor celor mai elementare sanitare, Ven. Consistor se îndrumă, ca pentru începutul anului școlar viitor să se plaseze băieții în odăi corespunzătoare, chiar și prin abdicarea unor chirieași din edificiile diecezane.

2. Considerând că corul profesoral al școlii normale nu și-a primit nici până în prezent diferența de salar conform normelor intrate în vigoare cu 1 Noemvrie 1921, Consistorul diecezan se îndrumă a lua de urgență demersurile necesare pentru ca corul profesoral să-și capete salariile în conformitate cu normele dela 1 Noemvrie 1921.

3. Ven. Consistor diecezan se îndrumă a lua demersuri, ca membrii Reuniunii învățătorilor confesionali din dieceză să fie convocați într-o adunare generală extraordinară și să se pronunțe asupra averii acestei Reuniuni.“

Punându-se singuraticile propuneri ale deputatului Iuliu Vuia la vot, acestea nu se primesc, iar Sinodul eparhial decide:

1. Raportul senatului școlar pe anul 1920/21 se ia la cunoștință atât în general cât și în special, alăturându-se la acest protocol sub litera **E**, și remarcând cu plăcere zelul de muncă rodnică a asesorului referent dela acest senat.

2. În legătură cu cele cuprinse în acest raport, Sinodul eparhial cere:

a) Consistorul diecezan să stăruie, pentru credincioșii să nu abandoneze sprijinul ce l-au dat în cursul vremurilor școlii noastre confesionale.

b) Consistorul diecezan să intervină la înaltul Guvern, ca în toate chestiunile privitoare la școlile noastre confesionale să pertracteze numai cu Consistorul diecezan, singura autoritate competentă de a se pronunța în toate chestiunile cari privesc aceste școlii.

c) Sinodul eparhial ia cu plăcere la cunoștință demersurile Consistorului diecezan făcute pentru asigurarea instrucției religioase în toate școlile noastre de diferite categorii și cere să intervină din nou la înaltul Guvern ca orele de Religie în clasa III—IV din școlile medii să fie sporite la câte două ore săptămânale de fiecare clasă. Să se facă apoi tot ce se poate ca până la începutul noului an școlar planul de învățământ al Religiei pentru școlile secundare să fie terminat și pus în aplicare.

d) Să se ceară forurilor competente să asigure atât pe seama profesorilor noștri cât și a învățătorilor noștri leafă egală cu a colegilor lor dela școlile statului de aceeași categorie.

e) Consistorul diecezan să ia dispoziții pentru îndeplinirea celor 57 posturi învățătoresști vacante.

f) Consistorul diecezan să susțină și pe mai departe cu toate mijloacele interesele școlilor noastre aflătoare pe teritoriul ocupat de armatele sârbești.

g) În conformitate cu decizia sinodului eparhial din anul trecut, să se îndeplinească fără amânare postul de inspector pentru controlul predării Religiei în școlile secundare de stat de pe teritoriul diecezei.

h) În privința manualelor de Religie pentru școlile secundare să se respecte decizia Sinodului eparhial din anul trecut.

28. Comisiunea financiară prin referentul și Dr. Petru Cornean prezintă cererea locuitorilor Iosif Sfărcociu, Nicolae Sfărcociu și Petru Murgoi din Visag înaintate Consistorului diecezan sub Nr. 1007, 1282 și 1359 E 1922, referitoare la intrăvilanul împreună cu castelul și supraedificățile aparținătoare domeniului diecezan de acolo. Comisiunea financiară propune, iar Sinodul decide:

Cauza se transpune Consistorului diecezan spre studiere cu însărcinarea de a veni la proximal Sinod cu propunere motivată.

29. Comisiunea financiară prin referentul său Dr. Petru Cornean prezintă petițiunea delegaților comunei Dezești, înaintată de către Consistorul diecezan cu raportul său Nr. 1226 E ddo 6 Aprilie 1922, pentru vânzarea respective parcelarea domeniului diecezan din Dezești celor îndreptățiți conform legii pentru Reforma agrară. Comisiunea financiară având în vedere rentabilitatea unei vânzări din mână liberă a domeniului, pe de altă parte voind ca să satisfacă dorința credincioșilor noștri din această comună, propune, iar

Sinodul eparhial, în baza § 9 din Regulamentul pentru administrarea averii diecezei, invită Consistorul diecezan să nizuiască a ajunge la învoială, înainte de desbaterca la comisiunea agrară, cu delegații comunei Dezești pentru parcelarea respective vânzarea domeniului având a face raport Sinodului eparhial.

30. Comisiunea financiară prin referentul său Dr. Petru Cornean prezintă proiectul de preliminar al diecezei înaintat de către Consistorul diecezan sub Nr. 989 E 1922 pentru anul 1923 cu venit de 1,979.093 Lei, speșe 1,979.093 și propune, iar Sinodul decide ca:

Preliminarul diecezei pe anul 1923 prezentat de Consistor cu venite de Lei 1,979.093 și cu speșe de Lei 1,979.093 se aprobă, iar raportul se alătură la protocol sub litera F.

31. Aceeaș comisiune prin referentul ei Dr. Petru Cornean prezintă bilanțele Bibliotecii și Tipografiei diecezane pe anii de gestiune 1918, 1919, 1920 și 1921, înaintate de Consistorul diecezan sub Nr. 865 E ex 1922.

Raportul se ia la cunoștință.

32. Diurnele și speșele de călătorie ale deputaților se votează în suma de 12.880 Lei.

33. Fiind exhaustată ordinea de zi a sinodului eparhial se decide:

Protocolul ședinței premergătoare a III-a și a celei prezente a IV-a

se va verifica mâine în 13/26 Aprilie 1922 ora 11 a. m. prin deputații cari se vor afla prezenți.

34. Sfârșindu-și lucrările sale sesiunea a doua din periodul acesta, Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecezan Dr. Iosif Traian Badescu prin cuvinte alese își arată mulțumirea că s'a adevărit dorința dela începutul acestei sesiuni și că pacea a dominat în suflete, în numele căreia s'a lucrat cu atât zel și dragoste față de cauzele prezentate, exprimându-și totodată firma credință că binecuvântarea Tatălui ceresc nu va lipsi de pe aceste lucrări. Mulțumește întregului Sinod pentru interesul deosebit arătat în Sinod și le dorește ca binecuvântarea lui Dumnezeu să-i însoțească în calea spre casă dorindu-le sănătate tuturor, declară sesiunea a doua din periodul acesta de încheiată.

Deputatul Petru Cornean în numele deputaților Sinodului eparhial mulțumește Prea Sfinției Sale Domnului Episcop diecezan pentru înțelepciunea și tactul cu care a condus ședințele, precum și pentru sfaturile părintești date în decursul acestor ședințe, arătând că actuala sesiune a fost una dintre cele mai frumoase în buna înțelegere, ceea ce este în primul rând meritul Prea Sfinției Sale. În numele tuturor îi dorește Prea Sfinției Sale deplina sănătate, putere și ani îndelungați.

Episcopul diecezan:

Ioan Geția m. p.

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

notar.

Comisiunea prevăzută sub Nr. protocolar 33, întrunindu-se astăzi în 13/26 Aprilie 1922 la ora 11 a. m. a autentecat protocolul ședinței a treia și a patra.

Dr. Iosif Tr. Badescu
episcop

Dr. Cornel Cornean
notar general

Filaret Musta

Ioan Gheția

Arhiepiscopul deputat sinodal

Ilie Orzescu

Andrei Ghidiu, protopop

Sabin Evușan

Augustin Ghilezan

Virgil Musta

Dr. Vasile Loidița

Alexandru Bușiu

Dimitrie Sgavârdea

Robia vițiului

„Adevăr, adevăr, zic vouă: cine trăește în păcat este rob al păcatului.”
(Ioan 8, 34).

Dacă ai întreba pe un om bețiv — bine înțeles când este treaz — de ce nu se lasă de băutură, îți va răspunde dus pe gânduri:

— Ce n'ași da să mă las, dar nu mai pot, e prea târziu...

Și, dacă ai întreba iarăși pe unul care fumează, de ce nu se lasă de tutun, îți va răspunde și el:

— Îmi e cu neputință, căci l-am luat de mic. M'am căznit, dar n'a fost chip...

Dacă ai întreba pe un tâlhar, care, d'abia eșit din temniță, e pus din nou în lanțuri, de ce nu se lasă de a mai fura, îți va răspunde și el oftând:

— De câte ori nu m'am hotărât să mă fac om de treabă, dar... învățul e învăț!

Și așa mai departe.

Judecând omeneste și creștinește, acești robi ai vițiului sunt demni de compătimit. Și îi putem crede sinceri atunci când spun că nu pot să se îndrepteze. Căci e așa de mult înrădăcinat vițiul, adică păcatul în ei încât să-l poată scutura, le-ar trebui o voință mai mare decât ei au. Își dă bețivul perfect seamă de urmările vițiului său, se hotărăște în fiecare zi, face

jurăminte sincere să se lase, dar la prima ocazie calcă și hotăriri, și jurăminte, căci organismul lui, slăbit de otrava alcoolului, nu mai e capabil de o astfel de sforțare.

Dar cel care fură! Cu toată starea morală decăzută în care se găsește, de câte ori nu-și blastemă el viața în umezeala închisorii, și, gândindu-se la oamenii cinstiți cari trăesc liberi din agoniseala lor, face jurăminte infocate, că, odată liber, nu va mai pune mâna pe ce nu e al său. Dar, odată eșit din pușcărie, vițiul, care stăpânește încă judecata lui, îl face să uite repede ce a îndurat, și, nu după multă vreme, îl vom vedea iarăși în lanțuri.

Privește la cel care fumează, că tușește până îl trec lacrimile și totuși e în stare să-și dea gologanul pentru pâine, să-și cumpere buruiana dracului.

Aceștia și alții mulți sunt oameni robiți vițiului. Și nu numai vițiului, ci și păcatului — produs al vițiului. Căci ce este un vițiu? Nu e altceva decât un păcat neîntrerupt, care păgubește atât trupului cât și sufletului. Și oricât ar fi de decăzut moralicește un vițios, e peste poate că măcar în momente lucide să nu-și dea seama de ceea ce face. Și, neavând voința să se sustragă, o luptă sufletească, o luptă de conștiință îl torturează așa cum îl torturează însuși vițiul. Deci, cu drept cuvânt se poate zice, că oamenii vițioși sunt robi ai păcatului lor.

Este vre-un leac împotriva vițiilor?

Da, este *voința*. **Voiește și vei putea.**

Dar, după cum am spus, unde este vițiul adânc înrădăcinat, lipsește voința de a-l goni. Cel mai bun leac este: *Să nu lași să te stăpânească vițiul, să fugi de păcat*. Feriți copiii de băuturi spirtoase, de a pune mâna pe lucrul străin, de a ocări, de a fuma, și, fiți siguri, că aceste viții cu greu se vor mai lipi de ei atunci când vor fi oameni mari.

Nu uitați: Cine trăește în păcat, este rob al păcatului.

(„Dumineca ortodoxă”) *Monahul Damian Stănoiu.*

Sinodul eparhial din Oradea-mare.

Concluzele mai însemnate.

Deoarece rândurile preoțimei în această dieceză sunt prea rare încât ne mai lipsesc vre-o 100 preoți, Sinodul a decis să se aducă preoți din alte provincii ale țării, unde s'ar afla un surplus. Pentru a avea o sucrescență de preoți binepregătiți, s'au cerut guvernului burse pentru teologi, din cari se vor trimite cât mai mulți la facultăți și seminare teologice.

Se va cere guvernului egalizarea salariului pentru preoții din întreagă țară.

Se vor îndruma toate protopopiatele a se organiza în cadrul Asociației clerului și a inactiva pretutindeni conferințele pastorale, înființând biblioteci și coruri pe sate.

Se va recerca guvernul să declare obligatoare și pentru Ardeal cununia bisericească pe lângă căsătoria civilă.

Pentru organizarea sistematică a educației religioase din școli, Sinodul a ales de inspector al catehizației, cu titlul de asesor titular în senatul școlar pe profesorul Damaschin Ioanovicu.

Educația religioasă a adulților, pe lângă predica din biserică, se va face de către preot pin Școala de Duminecă, care va fi obligatoare.

Pentru stărpirea analfabetismului îngrozitor, fiecare preot va organiza curs pentru anafabeți în satul său.

S'a hotărât că fiecare parohie este îndatorată a zidi casă parohială.

Se va unifica stolarul preoțimei din întreaga dieceză.

Se vor tipări broșuri cu conținut religios-moral pentru popor.

Ș T I R I

Ruga. Sâmbătă în 6 Mai n. la sărbătoarea s. mare mucenic Gheorghe, care este hramul bisericii noastre catedrale din loc, s'a serbat „ruga” într'un mod deosebit. Celebrarea sfintei liturgii împreună cu litia la crucea de sub „Dealul Crucii” a fost o adevărată elevare sufletească pentru credincioșii, cari acum s'au prezentat la serviciul dumnezeesc în număr mai mare ca de comun. Fastul serbării l-a ridicat pontificarea la s. liturgie a P. S. Sale Dlui episcop diecezan *Dr. Iosif Tr. Bădescu* cu asistența protodiaconului *S. Evuțian* directorul liceului și a preoților: *A. Ghidiu* protopresbiter, *Sp. Șandru* controlor diecezan, și a profesorilor *Filip Pop* și *D. Săcencanșu*. La priceasnă P. S. D. episcop a ținut o cuvântare potrivită arătând însemnătatea zilei și istoricul s. biserici al cărei hram se serbează, apoi comparând zelul întemeietorilor cu indiferențismul de astăzi îndeamnă la păstrarea legii noastre strămoșești, la cercetarea serviciilor dumnezeiești, căci biserica a fost, este și va fi baza statului și a neamului românesc. Responsorii le-a cântat în mod admirabil corul din loc sub conducerea profesorului *P. Banca*. La 2 ore p. m. s'a început petrecerea populară aranjată în curtea s. biserici de „*Reuniunea femeilor române*” din loc, care a fost destul de animată atât pentru tinerii jucători cât și pentru spectatori, între care putem număra și fruntea inteligenței din loc. Petrecerea s'a sfârșit cu un frumos succes moral și material, din venitul căruia jumătate s'a dat pentru clopote și jumătate pentru înfrumusețarea cimiterului, care este menirea principală a acestei harnice „*reuniuni*”, de cari am dori să se înființeze cât se poate în toate comunele noastre. *F.*

Serbarea depunerii jurământului din partea recruților. Dumineca trecută 7 Mai n. a avut loc în Caransebeș o grandioasă serbare din prilejul depunerii jurământului de ostaș din partea recruților regimentului 96 de infanterie. Au venit la serbare: Generalul *C. Găvănescul*, colonelul comandant de brigadă *Iustinian Ionescu*, și prefectul *Dr. Petru Cornean*. Orașul a fost pavoazat. În piața Unirii într'o capelă de verdeață s'a ținut serviciu divin de către P. On. Dn protopop *Andrei Ghidiu* asistat de presbiterii *T. Șandru* și *F. Pop*. Dl protopop a ținut apoi o predică adânc simțită despre însemnătatea jurământului. De față au fost: P. S. Sa Arhiereul *Filaret Musta*, preoțimea de toate confesiunile, corpul ofițeresc, ostașii regimentului 96 inf., autoritățile, școalele și mult popor. A urmat apoi însuși actul depunerii jurământului și sărutarea drapelului. Dl General *Găvănescul* a adresat apoi ostașilor o cuvântare pătrunsă de focul sacru al iubirii de patrie, la care răspunde bravul colonel *Petru Dobriceanu*, comandantul regimentului 96 de inf. A mai vorbit adânc emoționat prefectul județului *Dr. P. Cornean*. A urmat defilarea școalelor, a cercetașilor dela liceu și a soldaților. La banchetul dat de regiment în cinstea zilei s'au rostit toaste din partea P. S. Sale Dlui Arhiereu *Musta* pentru familia

domnitoare, General *Găvănescu* pentru orașul Caransebeș și Români din Banat, Dr P. *Cornean* pentru ofițeri, primarul Fr. *Pauck* pentru Generalul Găvănescu și colonelul de brigadă I. Ionescu, Dl colonel P. *Dobricianu* pentru autorități, dl colonel I. *Ionescu* pentru primar, Dl primprocuror Dr *Dimitrie Ștefan* pentru armată, Dl protopop A. *Ghidu* pentru buna înțelegere între confesiuni, căruia îi răspunde Dr *Metzger* paroh rom. cat., Dl căpitan *Argeșenescu* pentru generalul Găvănescu. Au mai rostit discursuri avântate și profesorii Dr V. *Loichița* și Teodor *Șandru*.

† **Gheorghe Costescu.** Duminecă în 7 Mai n. a. c. au fost petrecute și depuse la locul de odihnă vecinică rămășițele pământești ale preotului Gheorghe Costescu din Racovița, protopresbiteratul Buziașului, în comuna sa natală Eșelnița. Regretatul a reposat în puterea vieții, la etatea de 40 de ani, repus de un morbgreu contractat în mușegaiul temniței ungurești din Timișoara unde a zăcut 3 luni, și în exilul dela Șopron, ambele calvarii suportate în timpul războiului pentru credința și simțămintele sale românești. În reposatul nostru nostru perde un luminat, aprig și neînfricat luptător și îndrumător, biserica și altarul un devotat slujitor, parohienii din Racovița un inimos și credincios păstor și povățuitor. Regretatul lasă în urma sa, copleșiți de jale și zbcium, o văduvă neconsolată, pe sora administratorului protopresbiteral, acum alesul protopresbiter al Buziașului Ioan Geția, patru orfani minori nevinovați, dintre cari cel mai mărișor Mihail elev de cl. II. a liceului Traian Doda din Caransebeș, e de 13 ani, iară cel mai mic Maria e de 2 ani; o mamă văduvă nemângăiată, pe sora Prea Sfințitului nostru domn episcop, un frate, pe preotul Mihail Costescu din Eșelnița, trei surori, între ele una soția învățătorului Constantin Vladu din Eșelnița, alta soția profesorului liceal Gh. Noaghea din Caransebeș și foarte numeroase rudeni.

Deși timpul era foarte nefavorabil, căci din niște nouri plumburii se cernea fără întrerupere o ploaie mărunță, totuși Eșelnița aproape întreagă și numeros public din Orșova, prieteni și cunoscuți ai reposatului și stimători ai familiei lui au ținut să dea cinstea din urmă acestui vrednic preot. Din intelectualii Orșoveni, cari au luat parte la înmormântare, amintim pe: directorul școlii superioare de comerț și civile: *Enache Țepeneag*, directorul școlii primare: *Vasile Balanescu*, șeful poliției de stat: *Mihail Căpăceanu*, etc. Prohodul, la care a azizat familia greu încercată în frunte cu Prea Sfinția Sa Episcopul Dr *Iosif T. Badescu*, s'a săvârșit în biserică la orele 2 p. m. de către preoții: *Gheorghe Tatucu*, din *Iablanița*, *Pavel Magdescu*, din *Jupalmic*, *Zaharia Popovici*, din *Globocraiova* și adm. par. în *Topleț*, *Emanuil Pirtea* din *Ogradena-veche*, *Constantin Dure* din *Orșova*, *Toma Nicolici*, din *Tufări* și *Iosif Drăgoi* din *Globurân*.

Responsurile le-a dat corul comunei de sub conducerea cumnatului și învățătorului Const. Vladu. Rugăciunea de deslegare a cetit-o cu voce tremurândă de durerea abia stăpânită însuși Episcopul, iară cuvântul funebral l-a rostit preotul C. Dure, făcând comparație între splendoarea, ce la acest anotimp o desfășură natura, și între ravagiile, ce le causează, acestei distinse familii, moartea, prin răpirea din mijlocul ei, a fiului, soțului, părintelui, fratelui, nepotului. Erau aproape ceasurile cinci, când funeriile au luat sfârșit; corul întonează ultima: „În veci pomenirea lui.“ Pământul și-a luat dajdea sa, iară noi ne întoarcem dela groapă cu inimi îngreunate de soarta celor remași cerniți, ducând cu noi amintirea și chipul cândva veselului Gheorghe Costescu, atât de brusc întrerupt în torsul

firului nădejdlor legate de cei patru acum orfani copilași ai săi. Fie-i somnul lui și cerul aproape!

cd.

Ziua de 3/15 Mai, când se împlinesc 74 ani dela adunarea românilor pe Câmpia Libertății a Blajului în 1848 unde s'au cerut drepturi politice pe seama Românilor, se va serba anul acesta la Blaj cu un fast neobicinuit. Vor fi producțiuni de gimnastică și jocuri din partea elevilor, precum și coruri, reprezentațiuni teatrale și cuvântări. Se va face parastas la mormântul lui Axente pentru eroii neamului din 1848. Pentru primirea și plasarea oaspeților s'a instituit un comitet.

Congresul Ligei Culturale. La Sf. Gheorghe s'a ținut la Curtea de Argeș congresul Ligei culturale, la care au luat parte delegați din toate părțile țării. Dl *N. Iorga* a deschis congresul prin o cuvântare mult aplaudată, în care a espus, între altele, un vast program de activitate culturală pentru înfăptuirea unității sufletești a Românilor. Liga va publica operele de seamă ale scriitorilor români. În vara anului curent se vor deschide din nou cursurile de vară din Vălenii de munte.

Serviciu divin în Băile Herculane. În Dumineca a patra după Sf. Paști a ținut în biserică de aici părintele protopop militar *Iosif Serafin* un frumos serviciu divin. La priceasnă păr. protopop într'o admirabilă predică face o asemănare măreață între medicul trupesc și sufletesc, arătând câtă nevoie are sufletul omnesc de ajutorul doctozului sufletelor și al trupurilor noastre, Mântuitorul Isus Hristos. Atât serviciul divin, cât și predică a fost ascultată cu toată atențiunea de publicul numeros și soldați din Sanatoriu militar. P. V.

Grănicerul Banatului e titlul unei foi ce apare săptămânal la Orșova sub direcția Dlui *Traian Lalescu*, deputat, profesor universitar.

Frontiera româno-maghiară s'a fixat acum definitiv. Printre alte schimbări 4000 hectare din moșia familiei Tisza au fost trecute pe partea României. Depunerea nouilor stâlpi arătători de frontieră a început la 1 Mai. Numai în Banatul nostru scump s'au pus stâlpii de graniță prin inima Românilor. Sperăm că vor fi scoși de acolo și puși la locul ce se cuvine.

„Graiul românesc“ Din inițiativa studentească, la Universitatea din București, un număr de câteva sute de studenți, câțiva profesori universitari și mai multe persoane cari se preocupă de chestiunile culturale, au întemeiat o societate culturală al cărei scop va fi să se ocupe cu întreținerea relațiilor cu toți românii din afara hotarelor României-Mari; Cele trei Macedonii, Thesalia, Epir, Albania, Timoc, Banat, Ungaria, Maramureș, Ucraina, Istria, America, etc.

Societatea va strânge un fond din care să clădească biserici, școli și biblioteci românești în comunele românești din acele regiuni și din care să se întreție și în școlile din România școlari originari de acolo. Ea își va înființa filiale în toate județele României-Mari, filialele întemeindu-se și ducându-și activitatea prin centrala din București, aceasta pentru a da o îndrumare unitară mișcării. Va lucra mână în mână și cu alte instituții de cultură existente.

„Graiul Românesc“ este deschis oricărui bun român care dorește să contribuie la o operă patriotică și culturală. Poate deveni membru al ei orice român, de oriunde, care cere înscrierea și plătește cotizația.

Societatea este condusă de un comitet compus până în prezent din următoarele persoane: Mitropolitul Primat al României, doamnele *Paulina Aslan*, *Maria Delavrancea*, *H. Dimancea*, *Maria I. Pilat*, domni: *G. Antonescu*, *N. Batzaria*, *I. G. Bibicescu*, *Nae Dumitrescu*, *I. C. Gră-*

dișteanu, Alexandru Mavrodi, colonel Manolescu, Simion Mândrescu, etc. etc.

Lipsă de învățători. În județul Caraș-Severin, conform datelor oficiale, din numărul total de 380 școli primare, 91 sunt lipsite de învățători, dintre cari 43 de stat și comunale, iar 48 confesionale.

Publicațiune de concurs!

Consiliul Comunal al orașului Timișoara ține la 20 Mai a. c. 11 ore a. m. un concurs închis pentru furnizarea a 2200 vag. lemne de foc.

Acei ce doresc a participa cu oferta, sunt obligați a înainta ofertele lor în scris până la timpul susamintit la Serviciul fiscal comunal (l. Piața Balaș No. 1.) și a accluda la oferta 5% din valoarea ofertei în numerar, sau a depune în hârtii de valoare garantate la casieria orașului accludând chitanța de depunere la ofertă.

Condițiunile concursului se pot cunoaște la Serviciul fiscal comunal sub orele oficioase.

Nr. 1139/1922. O. E.

Publicațiune.

Comunitatea de avere a fostului regiment confiniar româno-bănățean Nr. 13 din Caransebeș arendează dreptul de a culege floare de tei, smeure, mure, belladona, (mătrăguna) și alte plante oficinale, pe anul curent în calea licitației publice cu oferte închise care se va ținea în **17 Mai 1922** la oarele 10 a. m. în biroul Oficiului subsemnat.

Ofertele sunt a se înainta în scris până la termenul suszis și sunt a se face separat pentru

1. Floarea de tei.
2. Smeure și mure.
3. Belladona și alte plante oficinale.

Pe plicul închis a ofertei este a se scrie „Ofertă pentru floarea de tei“ sau „Ofertă pentru Smeură și mure“ ect.

Ofertele sunt a se face separat pentru fiecare cerc în cari sunt împărțite pădurile din ocoalele silvice a Comunității de avere.

Condițiunile de licitare, arendare, precum și împărțirea cercurilor pe cari se licitează să pot vedea la Oficiul subsemnat precum și la ocoalele silvice a Comunității de avere din Ohababistra, Caransebeș, Terogova, Bozovici și Orșova.

Ofertele sosite după termenul suszis, oferte ulterioare și oferte telegrafice nu să vor respecta.

Ca garanție să va depune în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile 10% din suma de arendă oferită.

Caransebeș, la 4. Mai 1922.

Oficiul de Economie al Comunității de avere Caransebeș.

CONCURSE.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu diecezan ddo 16 Iulie 1921 Nr. 3085 B. ex. 1921 se publică concurs, cu termin de 30 zile, socotit dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de *paroh* vacant în orașul **Logoj**, cu următoarele emolumente:

1. Sesiunea parohială, constătătoare din 38 jugere.
2. Stola și birul parohial uzitat.
3. Onorar de 300 Lei din cassa bisericii pentru 15 cuvântări, pentru fiecare cuvântare câte 20 de Lei.

Recursele provăzute cu documentele prescise pentru parohii de clasa primă, se înaintează oficiului protopresbiteral ortodox român al Logojului. Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în oratorie și în serviciul bisericesc.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în 29 August 1921. 1—3

Dr. George Popoviciu

președintc.

George Onae

notar.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 925 B. ex 1922.

Acest concurs se publică din nou după ce recurenții și-au retras recursese pentru dobândirea acestei parohii.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 7 Aprilie 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pe baza ordinațiunii Venerab. Consistoriu diecezan Nr. 4762 Șc. 1921 și Nr. 5186/1921 ddo 23 Decembrie 1921 se scrie concurs pentru întregirea postului vacant de *învățător* dela școala noastră confesională ort. rom. cl. I (întâia) din comuna **Cacova**, tractul Oraviței cu termin de 30 zile dela prima publicare pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salar fundamental dela cult 500 Lei, iar restul întregire dela stat.
2. Paușal de cortel 400 Lei.
3. Paușal de conferințe și adunări generale 200 Lei.
4. Paușal de scripturistică 100 Lei.
5. Pentru cantoratul bisericesc 100 Lei.
6. Ajutor de scumpete 400 Lei.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul bisericesc, a conduce corul, a face socotelele bisericii pe lângă remunerație de 100 Lei, a participa la înmormântări pe lângă taxă de 10 Lei, a cânta la parastase pe lângă taxa de 2 Lei de fiecare parastase.

Recurenții sunt poștiți să-și înainteze petițiile provăzute cu documentele de lipsă Prea On. Oficiu protopresbiteral din Oravița-montană.

Cacova din ședința comitetului parohial ținută la 28 Februarie 1922. 1—3

Fotie Adamescu

președinte ad hoc.

Ioan Cioc

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Stefan* adm. protopresb.

Tiparul și editura Tipografiei diecezane în Caransebeș